

ЖЕНСКИ СВѢТЪ

СЪ ПРИТУРКА

„ДОМАКИНА“

ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ,

РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНИ

ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ

Списанието излиза дваждь, на 1 и 20, а при-
турката веднаждь, на 10 число всяки мѣсець.

Директорка: ТЕОДОРА Г. НОЕВА.

Годишенъ абонаментъ
предилатимъ.

I. На списанието:

За България 4 л.

За странство 5 л.

II. На списанието
съ притурката:

За България 7 л.

За странство 9 л.

Абонати се записватъ
направо въ дирекцията
на списанието и въ всич-
ките Т.-Пощенски стан-
ции изъ княжеството.

Всѣкакви обявления, от-
носяващи се до госпожи и
господини, публикуватъ
се въ последната стра-
ница за 10 ст. редътъ
за постоящи обявления
особенно въ дома.

Писма, рѣзковѣе и па-
ри се не пращатъ: до ди-
рекцията на „Женския
Свѣтъ“ улица Войнишка
№ 122.

Писма неплатени не се
приематъ.

Съдържание:

Младостта. — Изъ философскитѣ етюди на М. В. Без-
образова. — Тримѣ сълзи. — По възпитанието. — Биография
на Г-жа de Sévigné. — Книги и списания. — Корреспонденция.
Извѣстия.

Младостта.

Младостта е приятната пролѣтъ на живота,
тя е хубавий цвѣтъ, който ни общава най-
сладкия за въ бѣдѣще плодъ; въ тая възраст
се съсредоточаватъ безбройни надѣжди, та за
това младостта сж нарѣкли надѣжда и чрѣзъ
младостта сж олицетворили надѣждата.

Но тѣзи пролѣтъ, която толкова приятна,
толкова весела и хубава прѣдъ очитѣ ни се
прѣдставлява, ще ли прѣмине и до края си та-
къва, или же студѣтъ, влагата, горещината,
сушата ще ѝ направятъ бесплодна, болѣзненна,
гибелна, смъртоносна, пълна отъ въздишки и
сълзи? А хубавий плодъ, който въ себе си при-
крива тоя хубавъ цвѣтъ, ще ли узрѣе така,
щото да ни причини нѣкой день очакваното се
отъ него наслаждение? Или же неузрѣлъ, из-
гнилъ и изяденъ отъ червен, ще падне на зе-
мята, отъ която напразно и бесполезно е из-
лѣзълъ?

Тоя момѣкъ, който се явява прѣдъ насъ
пълненъ съ животъ и здравие и на който и че-
долюбиви родители, и многочисленна фамилия, и
цѣло общество сж обѣржали нѣжни и пълни отъ
трогвание погледи и сж уповали най-сладкитѣ
за бѣдѣщето имъ надѣжди, ще ли ги осжществи?
Ще ли се покаже той подпирката на родите-

литѣ си? Ще ли утѣши старостта имъ? Ще
ли почете бащиното си име? Ще ли спомогне
въ уллучението на обществото, всрѣдъ което
е роденъ и живѣе, или же въ егоизма, надмѣн-
ността, развалата и неблагочестнето си ще се
покаже неблагочестивъ къмъ родителитѣ си и
ще накара да бликнатъ сълзи отъ отчаяние
изъ очитѣ на родителитѣ си? Тая пѣкъ мома,
която украсена съ всѣкакви прѣимуущества се
явява прѣдъ насъ колко и какви хубави на-
дѣжди не вдъхва на околнитѣ си! Тя, като се
труди да украсява себе си не външно само,
а главно вътрѣшно, ще да стане нѣкой день
най-хубавото украшение на бащиния си домъ;
тя ще да бѣде въ къщи дѣсената ржка на майка
си, тя ще да отгледва болѣдующитѣ си роди-
тели; тя ще се грижи за възпитанието на по-
малкитѣ си братия; тя чрѣзъ цѣломъдрнето и
добродѣтеля си ще научи на цѣломъдрне и
добродѣтел и най-безочливитѣ и най-злонравнитѣ
хора. Но дали ще видимъ осжществени тия ху-
бави надѣжди? Ще ли съзнае тая мома висо-
ката си и хубава миссия въ семейството и
обществото? Ще ли разбере, че тя е прѣдпаз-
начена отъ Всевишняго да украси чрѣзъ прав-
ственната си хубостъ и семейството си, и цѣ-
лото общество? Или же ще помисли тая зло-
честа мома, че въ тоя свѣтъ е родена, щото
като едно пѣстро и сладкогласно птиче да за-
доволи чувствата и че чрѣзъ туй удоволствие ще
си подготви едно щастливо колкото за нежъ,
толкова и за насъ бѣдѣще? Ето хубавитѣ и
сладки надѣжди, които изгледѣтъ на младостта

поражда въ душата, ето пъкъ отъ друга страна и колебанията, които ни свиватъ сърдцето. Но недѣйте се сърди, любезни млади души, за тия ни колебания. Колебаемъ се и обеспокояваме се, защото ва обичаме, колебаемъ се, защото съ бджцето ви гледаме присъединено и онова на обществото; а при туй и се страхуваме, защото, за зла честь, безбройни опасности заобикалятъ младата ви възраст.

Нека изучимъ сега по-главнитѣ отъ тия опасности и да ги откриемъ, тъй щото младитѣ ни любезни чеда да си правятъ корабитѣ сигурни по хубавото и приятно, но и пълно съ подводни камъни и канари море.

Младостта влизайки за пръвъ пътъ въ театра на свѣта, чуди се, трогва се, очаровава се; всичко прѣдъ невиннитѣ и кроткитѣ ѝ очи блѣщи като истински алмазъ; велики надѣжди, химерически надѣжди обзематъ живата ѝ фантазия. Ядовититѣ цвѣта на удоволствията ѝ привличатъ, суетността на пагубния луксъ ѝ задоволява, силни желанія завладѣватъ сърдцето ѝ и често пъти ѝ завличатъ. Опититѣ, практиката на свѣта, тоя великъ учителъ не е още узрѣлъ; умътъ, а особено разсѣждкътъ ѝ още не сж напикнѣли, а страданията и несполукитѣ на живота не сж укротили още буйнитѣ ѝ характеръ. Довѣрчива, прочее, непостоянна и буйна влиза въ живота и не съглежда никаква опасностъ отпрѣдъ си, защото никаква опасностъ не е познала; въ неопитността и младежката си надмѣнностъ тя бърза въ разсѣжденията си, прави безсмисленно изборитѣ си, не се съмнѣва въ нищо, не прѣдвижда никакви мъчнотии, нарѣдко распитва и още по-нарѣдко се съвѣтва, защото мисли си, че всичко знае; а като се мъчи безъ водачъ да се въздигне на висинето, което привлича неопитнитѣ ѝ очи, ето че пада и пропада въ пропастьта на неблагочестнето и егоизма или же надъ канаритѣ на невѣжеството, надмѣнността и лѣнността, а тогива вразумѣлата частъ на обществото справедливо се просълзява и сърдцето ни тогава справедливо с раздира.

Но изведнажъ се чува единъ сериозенъ гласъ, който ни говори: научете се за ваше утѣшение, че младостта е мека и леснообразователна, че пагубнитѣ корени на лошѣвитѣ обичаи не сж имали още врѣмето да се вмъкнатъ въ младото ѝ тѣло и че достатъчни и прѣсни сж още нейнитѣ сили.

И дѣйствително, нека се утѣшаваме; опаснитѣ, що младостта прѣкарва, не сж такива, които да не може човѣкъ да избѣгне. Много пъти сме видѣли и виждаме въ самото общество, и вънъ отъ него момъци и момн, които и опаснитѣ благополучно сж избѣгнали и душата ни чрѣзъ своитѣ прѣимущества очароваватъ. Всички сме познали и познаваме млади хора, съчувствующи, че благочестнето е единичката сигурна основа на нравственността и щастнето, а въ сжщо врѣме и най-хубавото украшение на младостта; съчувствующи, че безъ религията на Исуса човѣкъ не може да има въ тоя свѣтъ нито подпорка, нито водачъ, нито цѣль, нито надѣжда.

Споредъ тая небесна религия младитѣ хора, които сме познали, като се научаватъ да обичатъ, почитатъ, обожаватъ и съ признателностъ да призоваватъ небесния си Отецъ, научаватъ се сжщеврѣменно да обичатъ и почитатъ родителитѣ, учителитѣ, старитѣ, началницитѣ си и всички въобще по-горни отъ тѣхъ; и затова се ний радваме, като ги видимъ да иматъ благоприличие, да сж цѣломъдренни, вѣжливи и добри по нѣрава си и пълни съ скромностъ, смиренностъ, търпеливостъ и умѣренностъ. Тѣ и въ разсѣжденията си не се довѣряватъ, и за мнѣнията си не се възгордѣватъ, и младежкитѣ си стрѣмления благородно ограничаватъ, та никога чрѣзъ своята надмѣнностъ и злословие не си получаватъ настоящето и бджцето, прѣдизвиквайки и смѣха на околнитѣ си.

Една баба

(Слѣдва).

Изъ философскитѣ етюди

на М. В. Безобразова.

Сжжденията на Канта, Шопенхауера и Хартманна за жената.

(Продължение отъ брой 1)

II.

Не може да не забѣлѣжи човѣкъ, че възгледътъ на Канта върху женитѣ се отличава съ по-вече обектизностъ по сравнение съ възрѣнїята на Шопенхауеръ и Хартманнъ. Така Кантъ признава, че машинитѣ, които произвеждатъ съ губение (харчение) на по-малка сила, толкова, сжщо колкото и другитѣ по-големн, изискватъ при съоружението и управлението си по-големо искусство, и къмъ такива по-сложни машини, той приравнява женския организъмъ. Веднажъ той признава тождеството на дѣйствиата на единитѣ и другитѣ машини, то съ това искава

идеята за равноправността на двата пола. Мажът е по силещ физически, но жената въ замѣна на това управлява неговата склонност къмъ себе си, и колкото е по-образовано обществото, толкова по-голямъ роль играе въ него жената. У дивацитѣ, които цѣнятъ само физическата сила, жената служи като товарно животно; паедно съ цивилизацията пъкъ — по положението ѝ се измѣнява. Заключениеето отъ това мнѣние (което обаче Кантъ не прави) е, че слѣдъ време положението на жената ще се измѣни непрѣмѣнно въ по-добра страна. Такова измѣнение е равносилно на прогреса и съставлява негова неотѣмнима принадлежностъ. Такова измѣнение е възможно само при по-големо умствено и нравственно развитие на жената, за което въ своя редъ, се изисква и по-сериозно образование. Тогава могатъ да се измѣнятъ нейнитѣ права и обязанности — тя не ще получава въ наследство положението отъ мжжа си — фактъ, който дълбоко възмущава Шопенхауера, този фактъ той счита за чръзмѣрно голѣмо право дадено на жената, а спорѣдъ нашето мнѣние, той доказва нейното пълно безправие. Ролята ѝ въ семейството и влиянието ѝ върху дѣцата ще станатъ по-сериозни.

Кантъ е напълно правъ, като не се съгласява съ мнѣнието на Попа, че само на женитѣ е свойственно желанието да господствува и склонността къмъ удоволствия. Той счита тѣзи свойства за общечеловѣчески и избѣгва въ този случай излюбения си приомъ, — т. е. не раздѣля свойствата на специфически мжжески и женски. Но твърдѣ рѣдко разсждава Кантъ по такъвъ начинъ, и шаблоннитѣ мнѣния за женитѣ въобще се срѣщатъ у него доста често. Такова е сжждението му за враждата на женитѣ една къмъ друга, благодарение на съперничеството имъ въ старанието си да придобиятъ расположението на мжжетѣ. Кокетството на жената се обяснява съ страха да не овдовѣе и съ необходимостта да има всеки пътъ готовъ кандидатъ за мжжъ. Откритъ си остава въпросътъ, дѣйствието ли враждата съставлява общо явление; не се ли случаватъ, че женитѣ не кокетничатъ, и не срѣща ли се и помежду мжжетѣ желанието да се харесватъ? Но, за щастие, явления, които да не могатъ влѣзе въ извѣстни рамки, не сжществуватъ! Още въ единъ случай Кантъ сжди така сжщо едностранчиво, именно, когато разрѣшава пошлия въпросъ: кой да се счита за глава въ къщи — въпросъ неразрѣшимъ, благодарение на своята повърхностностъ. Той трѣбва да се задава въ всеки отдѣленъ случай и необходимо е да се знае за неговоторазрѣшение характеритѣ на хората, които встѣпватъ въ бракъ.

Кантъ счита за отговоръ на това красивата фраза: „Жената господствува, мжжътъ управлява; тя олицетворява склонността, той — разсждака; тя прилича на монархъ, той — на министръ, който впушава на властелина си благоразумие.“ Това сравнение е повече еффежтно, отколкото вѣрно. Въ дѣйствителностъ, частнитѣ случаи сж твърдѣ разнообразни и може да се дойде до заключение, че господствува този,

който има повече характеръ, чиято любовъ е по-слаба или който по-малко е склоненъ за самопожертвование. Животътъ ни показва, че прѣимуществото не е всекога на страната на мжжетѣ. Срѣщатъ се и по-сложни случаи, въ които даже е невъзможно да се рѣши, на чия страна остава прѣвѣса.

Кантъ не признава, че женитѣ могатъ да иматъ характеръ, и счита, че „тѣ слѣно се подчиняватъ на общественното мнѣние“. *Истина е това, което говори свѣтътъ, и добръ е това, както той постѣпва* — такъвъ е висшій кодексъ на женската нравственностъ, Трудно е, разбира се, да съедини той съ характера и принципитѣ. Да, но тъй ли е това въ дѣйствителностъ? Кантъ потвърждава своето мнѣние съ расказа за жената на Милтонъ, която е съвѣтвала мжжа си да служи на правителство, чиято убѣждениа той не раздѣлялъ. „Мила моя, тебѣ и на другитѣ ви се иска да се возите въ карети, а азъ пъкъ желая да си остапъ честенъ человекъ“, отговорилъ постѣтъ. Съвършено е вѣрно, че жената на Милтона не е показала гражданска доблѣсть, и такива примѣри може да се приведатъ много; болшинството хора прѣдпочитатъ каретитѣ прѣдъ убѣжденията. Колкото е по-неразвитъ человекъ или по-незначителенъ характерътъ му, толкова по-голямъ прѣлестъ иматъ за него каретитѣ; колкото по-малко вѣра има той въ собственитѣ си убѣждения и оцѣнка на доброто и злото, толкова по-важно е за него мнѣнието на другитѣ. Това е ясно, но ясно е така сжщо и това, че тука е безразлично, говори ли се за мжжетѣ или женитѣ.

У Кантъ се срѣщатъ и други, допѣкждѣ пошлии, допѣкждѣ невѣрни сжждения. Къмъ първитѣ се отнася мисълта за призванието на жената да продължава рода и да съдѣйствува за истинченето на цивилизацията и заблѣжкитѣ за половитѣ отношения, възрастта на лицата, които встѣпватъ въ бракъ, утопическото желание на момата да исправи пияницата и невъзможността за нея да узнае мжжа до брака. Сжщото би трѣбвало да се каже и за желанието на мжжа да измѣни жената или да ѝ узнае до брака — всичко това сж негнни общезвѣстни. Пошла и невѣрна ни се струва намъ слѣдующата характеристика на съпружескитѣ качества: той е търпимъ, тя — търпелива; той е чувствителенъ (empfindsam), тя — обичлива (empfindlich); той обича семеенъ миръ, тя — война, която твърдѣ сполучливо води съ езика си, и съ своето краснорѣчие тя обезоружава мжжа, издава чуждитѣ тайни, а пази своитѣ. Тукъ сж замасани всички индивидуални различия, и за това хитъ и неструва да се доказва, че тѣзи картина не може да бжде вѣрна. Било е време, когато нѣмцитѣ сж писали романи, които сж се разигравали въ Руссия, гдѣто ролята на цивилизаторитѣ е принадлежала непрѣмѣнно на нѣмцитѣ, а русситѣ сж играли ролята на нѣкаква-си тъмна сила. Тѣзи рутинна манера сега е хвърлена, вече сжществуватъ романисти подобни на Осипъ Шубинъ, които и русситѣ, и нѣмцитѣ изображаватъ като хора отъ плътъ и крѣвь,

Отъ такава именно жизненностъ е лишена характеристиката на Канта.

Да се счита ли за пошлость неговото мнѣние за ученитѣ жени, за които книгитѣ играятъ ролята на часовникъ? Този часовникъ върви невѣрно или стоп. Ако Кантъ е ималъ работа съ подобни жени, то виновенъ е, разбира се, животътъ, който е пароботилъ подобенъ типъ, тѣзи атмосфера, която дишалъ Кантъ, гдѣто не е съществувало уважение къмъ ученитѣ занаяти на женитѣ. Вижда се, че нашия философъ не е ималъ нито понятие за профессоритѣ въ болонския университетъ, а това само, което е видѣлъ въ Германия, е съдѣйствувало за развитието на такава мнѣние. Той не си сторилъ трудъ да се попита, нормално ли е подобно отношение на женитѣ къмъ книгитѣ, не е ли възможно и естествено друго, и не трѣбва ли да се очаква успѣхъ въ тѣзи области? Кантъ не си дава отчетъ въ това, че неговото собствено мнѣние не е достатъчно послѣдователно, веднѣжъ като признава равноправността на мъжете и женитѣ (именно тождественното дѣйствие на различни машини). За тѣзи пъкъ жени, които той нарича учени, не може да не се каже, че тѣ не сж били даже образовани. Но ний ще видимъ ей-сега, че мнѣнието на Канта е доста обективно сравнително съ това, което искаватъ Шопенхауеръ и Хартманнъ.

(Слѣдва).

Тритѣ слъзи.

(Арабска народна приказка).

Прѣзъ единъ хубавъ Майски день, когато природата бѣ се прѣмѣнила въ най-хубавата си празнична прѣмѣна, за да почете възвръщанieto на трюдафилитѣ, хубавий бѣлъ градецъ — столицата на арабската държава бѣ се раздвижила и до най-отдалеченитѣ си краища, по случай на едно голѣмо събитие, което ставало причина да ехти отъ радостни викове и пѣсни. Столицата на царството обикновено мълчалива и тиха другъ пътъ като че се истърсвалъ отъ досегашното си заспало положение и съ своитѣ пълни отъ навалица хора и шумъ улици прѣдставлявала зрѣлище на многолюденъ и шуменъ градъ.

Жителитѣ празнуватъ оженването на великодушния и черния си царъ Каро съ Джема, хубавата зарата на хубавъ день княгиня.

Причакающий да види царското шествие украсенъ съ цвѣта народъ, паявявалъ голѣмото си въскъшение съ радостни викания и пѣсни: „Слава тебѣ Каро, най-черний отъ монарситѣ! Слава тебѣ, Джемо, най-хубава Княгиня на свѣта!“

Прѣзъ врѣмето когато прѣдъ блѣстящата колаба на царя ставали тия излияния на радостъ и веселба отъ страна на вѣрнитѣ подданици на царя, въ другия край на бѣлия градецъ една бѣдна жена, вдовица на единъ падналъ въ бойното поле войникъ, облѣчена просто въ дрипи, бѣ се опѣтила и

тя къмъ мѣстото на тържеството за въ честъ на държавния глава. Но тя отивала тамъ, не за да сподѣли удоволствието и радостта на другитѣ, не за да търси тамъ веселби и развлечения, а за да поиска помощъ за дѣтето си, единичкото си дѣте, което умирало отъ гладъ: съ една дума, тя отивала тамъ да проси.

Съ червенната на срама по челото, съ снети очи, тя простирала ръка къмъ минавачитѣ. Но вънкашността ѝ била толкова мизерна, а пъкъ празникътъ толкова великолѣпенъ, щото никой не обърналъ на нея внимание. Царскитѣ хора ж испъждали, за да не осѣни и оскърби съ присѣтствието си тържеството по женитбата на господаря.

Камбанитѣ обаче биели хармонично, като че свирѣли нѣкоя радостна свирня. Осневе, запалени по всичкитѣ краища на градеца, хвърляли жарки пламъци и освѣтлявали цѣлото събрание отъ чернитѣ арапи съ изобилна свѣтлина.

Смокинитѣ, маслиновитѣ и наровитѣ дървеса, заедно съ разни други дървеса, които въ изобилие сж насадени по цѣлия градъ, съставляватъ една голѣма градина, дѣто хиляди цвѣта распрѣсватъ най-сладкото благоухание. Природата заприличва на голѣмъ салонъ, великолѣпно украсенъ за празника, а навалицата отъ хората, която минава — заминава е роякътъ на поканенитѣ, за които великата царица запалила златнитѣ си полинен подъ свода на своя палатъ.

Изведнажъ се зачули звуковетѣ на една небесна лира, която засвирила съ по-голѣма отъ въздишкитѣ на зарата хармоничностъ и тутакси почти единъ концертъ отъ гласове, по-звучни и по-крѣпки отъ планинскитѣ екове въспѣли припѣвитѣ на една очарователна поезия.

Тогавъ единъ голѣмъ крѣсъкъ, приличенъ съ оня на минующия надъ зеленитѣ височини на нѣкоя гора вътъръ, надалъ се отъ гърдитѣ на събраието. Надавающий се отъ камбанитѣ звукъ извѣстиявалъ за пристиганieto на герои на празника. Цѣлъ купъ весели самодиви въ видъ на жени вървѣли прѣдъ блѣстящото шествие. Подъ истински вълни отъ свѣтлина, на позлатена колесница се возѣли августѣйшитѣ съпрузи, облѣчени въ хубави златни одѣжди, носещи на главата си корона и дълги пурпурови мантии. Другъ единъ купъ отъ дѣца, хубави като херувими, затваряли триумфалното шествие.

Бѣдната вдовица, като изгледала отъ далечъ тия толкова хубави дѣца, тия толкова богати костюми, испуснала дълбока въздишка отъ горещо желание и завистъ!

А! да би било дѣтето ѝ така хубаво, така богато!

А! защо подъ синето небе да има и злочести хора? Всички камбани зазвѣняли силно; невидимий хоръ продължавалъ очарователната си музика всрѣдъ голѣма тишина и дълбоко мълчание, защото всичко въ природата, пойнитѣ птици, вѣтрецѣтъ изъ голѣ-

митѣ дървеса, зефирътъ между цвѣтата, хората и разнитѣ прѣдмѣти, всичко мълчало, за да се наслаждава, види се, въ туй божие удоволствие. Последнитѣ звукове изджвали въ най-отдалеченитѣ страни на хоризонта съ леко въздишание, като брѣмченіето на пчелата, която изхвърква и се отдалечава. Още се чувала магическата имъ сладостъ, когато отначало изведнажъ сладки и бавни се почнали други пѣсни, като духанието на вѣтъра, а послѣ усилявани по-вече и по-вече, додѣто устата на тия тайствени пѣвци като че сескрихъ подъ цвѣтата на моравата; и тѣй се продължила работата до свършването на деня. — Най-послѣ цѣлото шествие тргнѣло назадъ и си разотишло, а пѣснитѣ прѣстанѣли.

Бѣлий градецъ отново приелъ обикновенната си вънкашностъ, т. е. на пустота и усамотение, които го обкръжаватъ като плащаница — нищо, което за нежъ е поезията ѝ. Слънцето захождало и на хоризонта се показвала една дълга ивица, освѣтивана отъ златни лучи, прилични на златенъ дъждъ, падающъ изъ единъ огроменъ чаджръ. Когато се свършило всичко, злочестата жена, която бѣ се облѣгнѣла на една стѣна, неподвижна като замръзвѣла или като мряморенъ стълбъ, засилила се да прѣстѣпи напредъ и се опѣтила къмъ малката си бѣдна колибка, още по-бѣдна и по-мизерна, отколкото всѣки другъ пътъ.

А въ това ѝ бѣдно малко жилище, съвсѣмъ вече сега зачернѣло и опечалено, ангелътъ на смъртта, страшенъ и тжжовенъ, причаквалъ едно младо, расклатено и истощено, прилично на пламѣкъ, приближающъ да изгасне, сжѣщество. На една съдрана рогоска лежелъ съ мъртвешка неподвижностъ дѣтето на вдовицата, умирающе отъ изнеможение. Бѣдний малѣкъ ангелъ усѣтилъ приближаваніето на майка си и поискалъ да стане, но не можалъ; помѣчилъ се да усмихне, но трѣпки побили членовѣтъ му, а отъ полуотворенитѣ му устни се испуснѣлъ единъ лекъ джхъ, като една птица въздишка, която се въскачила направо въ небето. Като въ сънъ на злочестата майка ѝ се видѣло да минѣтъ и прѣминѣтъ прѣдъ очитѣ ѝ веселитѣ и здравитѣ дѣца на празника, та распалено, лакомо тя прѣгрѣщала скжпото съкровище, едничкото си благо на земята, искайки съ цѣлувкитѣ да го прикрие отъ смъртта, висяща вече надъ главата му.

Тя бѣ сънувала за сина си великолѣпни снѣща, тя бѣ сънувала сина си хубавъ и великъ, богатъ и силенъ; а сега, като видѣла изгубени най-скжпитѣ за нежъ надѣжди, искала да умре.

Въ сжщия моментъ една небесна лжъ се вмѣкнѣла въ образуваната отъ майката и дѣтето група, а единъ невидимъ гласъ ѝ казалъ: „чувай, жено: три твои желанія ще бждѣтъ изпълнени, ако приемашъ, щото тутакси слѣдъ изпълненіето на третото да умрешъ!“

— „Готова съмъ, боже мой,“ извикала бѣдната жена, като се обърнѣла да види, отдѣ излизалъ гласътъ, но не видѣла нищо. Сърдцето ѝ тупало до

разбиваніе; тя си стискала дѣтето по гжрдитѣ до задавяніе и така, изливайки изобилни сълзи, заспала.

Бѣдната жена плакала, но тоя пътъ отъ щастіе. Сълзи безъ горчовина закапали по бузитѣ ѝ, но безъ да съставляватъ плачове. Три отъ тия сълзи, бистри като зумруда, паднѣли върху нечистата покривка на дѣтенцето и, вмѣсто да бждѣтъ испити отъ нежъ, ставали все по-едри и по-едри, все по-хубави и по-хубави.

Когато на сутринѣта се събудила вдовицата, намѣрила на мѣстото, дѣто паднѣли тритѣ сълзи, три скжпоцѣнни камъни, бѣлъ, червенъ и синъ. Тя станѣла полека, за да не събуди болното, та отишла при единъ златаръ. Той ѝ казалъ, слѣдъ като прѣгледалъ добрѣ камънитѣ: „Жено, това е неоцѣнимо съкровище; ти си най-щастливата смъртница, защото по цѣлия свѣтъ не би се намѣрило може би таква богатство“.

Тя му продала единия камѣкъ, бѣлия, та на сжщия още день събрала около лжката на чедото си най-прочутитѣ лѣкари и благодарение на тѣхнитѣ грижи, а особено на майчинитѣ ѝ. Херувимъ, така се наричало дѣтето, твърдѣ скоро оздравѣлъ и станѣлъ хубавъ и веселъ, като дѣцата отъ царската свита.

Майка му обличала го въ кадифе и коприна и възпитавала го като князче. Когато той пораснѣлъ, тя, за да му осигори едно добро положение и свѣтло бждѣще, продала си и втория камѣкъ, червения.

Тя чувствувала, че всѣки продаванъ камѣкъ отнемалъ ѝ частъ отъ живота, тя чувствувала, че застарѣва и испада, но никакъ се не колебала да си распродаде съкровището, само и само за да опѣстливи сина си.

И ето че дѣтето станѣло вече на мжжъ, озоряванъ отъ щастіе и младостъ.

Майката не можела да се нарадва на сина си, когото намирала по-хубавъ и отъ самото слънце.

Обаче тя не закѣснѣла да забѣлѣжи, че отъ врѣме на врѣме се помрачавало челото на Херувима. Тя тутакси познала, че той е влюбенъ и че царичката на сърдцето му била царската дъщеря, една княгиня по-хубава отъ деня.

Тогава майката на Херувима дала последната си сълза, та купила за сина си хубавъ палатъ и богати притежания.

Още веднажъ камбанитѣ зазвѣнили по всичкитѣ посоки, извѣстявайки на арабския народъ ожениването на най-хубивия отъ херувимитѣ съ най-хубавата княгиня. Още веднажъ народътъ въ екстазъ слушалъ чудеснитѣ пѣсни и сладкитѣ мелодии на невидимия хоръ. Слънцето радостно се усмихвало подъ зеленитѣ листове и си испращало златнитѣ лжчи надъ гжстата моравъ. Натурата се накичвала съ лазурната и зумрудната си мантия, за да се сгоди съ възраждающата се пролѣтъ.

Птичетата тихичко цѣртѣли, цвѣтата пздавали най-опонтелнитѣ си благоухания; огнѣве се запалвали по всичкитѣ страни на градеца, който ечелъ отъ

въсхитителни ура и тържественни акламации. Всички бързали, всички се тласкали, за да видят по-добре оженопитъ, хубави и двамата като ангелитъ на рая. Майката на младоженеца стоела скрита изъ навалицата, осветявана отъ безбройни свѣтила, елюдирана отъ музиката, обзета отъ дръмка. Тя си припомнявала, че единъ празниченъ день, еднакъвъ съ днешния, бѣше дошла тукъ, да проси за спасение на дѣтето си, умирающе отъ гладъ.

Тогава тя си помислила, какво било дѣтето ѝ въ онова врѣме, а какво е сега. И благодарствени сълзи залѣли клѣпачитъ ѝ. Звукътъ на камбанитъ ослабвалъ, множеството пакъ си разотицло. Нѣколко жени заобиколили вдовицата, която съ увиснала глава стоела винаги на сѣщото мѣсто.

Тѣ помислили, че била тръгнала за царството на сѣнищата, но се излѣгали; тя бѣ тръгнала за тамъ, отдѣто се не връщатъ вече: майката на щастливия синъ била мъртва.

Да, сивтъ безсмыслинно билъ щастливъ, но майката?

Майката била тоже щастлива, защото тя умирайки мислѣла си, че бѣ изпълнила добръ евеценната майчина миссия, която имала да чепълни тукъ долу.

А. Мирославова.

По възпитанието

(Легуе).

Хазайнъ. Да, за доказателство ни служи Г-жа Севени, която прѣкара живота си като четѣше Ни-коля и Арно.

Графъ. Толкозъ по-злѣ за неж. При туй що за нѣщо е тая Севени съ своя си гений? Майка Ев-торка. Тя е вложила всичката си материнска любовъ въ писанне; а цѣлото си сърдце въ post-scriptum. Ето до каква мания Ви достигате съ передовото си възпитание. Недостатъчно било за женитъ да бждѣтъ учени, трѣбвало да бждѣтъ и писатели.

Хазайнъ. Е, ако и нѣкои и да сж писали, въ какво би се заключавало злото? Вий не имъ ли дължите отъ нѣколко врѣме пасамъ, много краснорѣчиви страници и нѣжна поезия. За да помислите да ступите перото въ рѣцѣтъ имъ? И при туй, най-доброто срдѣство да смириете въ тѣхъ желанието да пишѣтъ е, може би, да ги просвѣтите. Вий виждали ли сте щото тѣхнитъ съчинения да сж били нѣкога слѣдствие или резултатъ отъ тѣхнитъ трудове и изучавания? Тѣхнитъ съчинения нали обрисоватъ само тѣхната трѣвожна и сѣдѣща празностъ, романтичскитъ имъ пѣтешетствия въ душевната бездна; тѣ пишѣтъ само за туй, защото не работѣтъ и нѣматъ познания. Не науката вмѣква въ рѣцѣтъ имъ перото, а въображението. . . . Въображението, това е всемогѣщото свойство на мощнитъ и дѣятелни натури, и смъртно свойство въ слабитъ и празни натури; тѣзи трѣскава жажда храни празния умъ съ мечти, празното сърдце съ химери, а поглѣща тия, които не оживѣва; въображението, това е коварний свѣтъникъ на празнитъ дни, сжтвикъ на мъчнотията, д

която лѣскае и храни; това е една фѣя, която разочаровава сжществующето съ измислицитъ си, а пѣкъ помага на невъзможното! Максъръ и Вий, младъ човѣкъ, който мечтае само за удоволствие и да съже-ляватъ за неж; но азъ, азъ — баща, тя ме заплашва. Когато азъ гледамъ на дѣщеря си, когато азъ виждамъ какъ прѣзъ нейнитъ млади черти се промѣкватъ молнитъ на бурната женска душа, когато азъ въ нейнитъ дълбоки погледи виждамъ замисленность, меланхония, то особенъ ужасъ ме обхваща; и озаренъ отъ нѣжностъ къмъ неж азъ извиквамъ: „храна трѣбва за тая млада глава, храна силна, храна сжществена!“ Колкото по-вече жената е подвижно създание, впечатлително, еднакво способно да се обърне къмъ доброто и злото, толкозъ за противо-дѣйствие пѣкъ трѣбва да ѝ се дава сериозно и трайно възпитание. Докторитъ даватъ ли на перевознитъ хора плодове? Но туй значи — кѣватъ — да се заглуши душата имъ, да се запъни тѣхната чувствителность! Отъ кога доброто и разумното изучаване на божнитъ дѣла е почнало да изглажда въ човѣка най-прѣкрасната черта на сходството му съ творца, — способността да обича? Да заглушимъ душата имъ!

О! такава душа отпада азъ вѣрвамъ и се на-дѣвамъ въ туй; но душата, на която съ любовъ гледа Творецътъ, *душа, каквато сж показали женитъ при великитъ прѣврати*, както напирѣтъ въ врѣме на тер-рора, душата на дѣщеритъ, съпружитъ, майкитъ, та-кава, не се съмѣняйте ще намѣри подпора и храна въ мощната наука на природата. *Великото храни само велико*.

Графъ. Но, най подиръ, какво обема тая въз-питателна программа на дѣщеря ви?

Хазайнъ. Всичкитъ науки и всичкитъ искуства бѣзъ никакво изключение, освѣтъ особенното распо-ложение на веѣки умъ.

Графъ. Но туй би значало да уподобимъ жена-та на мъжа, да не признаемъ този законъ на раз-личие, който съставлява всичкото очарование на жи-вота и всичкото богатство на творението. Какъ ви можакте да помислите, че едни и сжщи науки бихж могли да бждѣтъ еднакво полезни за двѣ различни сжщества? Погледнѣте на тѣхъ: може ли тази нѣж-на и грациозна главичка да съдържа сжщо такъвъ мозъкъ, както туй мъжественно чело и туй брадато лице? Може ли туй бѣло и слабо тѣло да притежа-ва сжщо такова сърдце както тая силна мъжеска ор-ганизация? Назначено ли е на тоя сладъкъ и срд-бренъ гласъ да изразява такива чувства, както и тоя грубъ и звученъ органъ? Едно отъ двѣтѣхъ: или дѣщеря ви не ще се ползува отъ вашето възпи-танье, или ще се възползува: ако не се възползува то тя ще затѣпѣ; ако се пѣкъ възползува, тя ще прѣстане да бжде на себе си. Но слѣдствието е че и въ двата случая тя ще погине.

Хазайнъ. Азъ пѣкъ ви казвамъ че тя ще се въз-роди! Както и Ви, азъ прѣдполагамъ, че има законъ на различие; но този законъ не е тъй нѣтъ сжраскрива

въ всичкото си величие, както само вселѣствие здравото въспитание, което се дава на женитѣ. Както различнитѣ растения изсмукватъ отъ една и сѣща земя различни сокове, както двѣ сѣщества зематъ не еднакви вещества отъ една и сѣща храна по зематъ само тѣзи, които съответствуватъ на особенната имъ натура; сѣщо тѣй жената и мъжътъ не по еднакъвъ начинъ се възползуватъ отъ уредитѣ, които и двамата приематъ. Прѣподавайте безбоясенно исторiята и наукитѣ на младата мома, както и на младежа, и двамата нѣма да научатъ може би едно и сѣщо нѣщо: по туй, което въ единия ще се измѣни въ разсѣдакъ и сила, въ другия—въ чувство и остроумие; по този начинъ може да се каже, че вселѣствие развитието на развитѣ натури съ изучаванieto на еднаквитѣ прѣдмѣти, женитѣ толкова повече ще бждатъ жени, колкото по-мъжски тѣ се въспитаватъ. Азъ ще отидѣ по-нататѣкъ: нѣма ни една отъ изброенитѣ отъ насъ науки, отъ която жената да се не нуждае, за да бжде жена.

Графъ. Докажи ти туй: защо ъ трѣбва ней Химия?

Хазайнъ. Ахъ, вий не сполучихте, мислите ли нѣй, че по-добрѣ ще изпълните нѣкоя обязанность, когато не знаете туй което вършате, или когато спасете за него?

Графъ. Вий се надемивате.

Хазайнъ. Мислите ли вий, че надзорѣтъ за чистотата и изѣществото, грижата за здравнето на мъжа и на дѣцата влизатъ въ обязанността на жената; че жената трѣбва да мисли напиримѣръ затуй, щото прането въ къщи да бжде чисто и бѣло испрано?

Графъ. Гезъ съмнѣние.

Хазайна. Е, че какво, прането е тоже Химия. Трѣбга ли жената, споредъ вашитѣ патрархални идеи, да се славѣ съ хубавия вкусъ на своитѣ припаси и ястия?

Графъ. То се знае.

Хазайнъ. Е, добрѣ, това е пакъ Химия. Пакъ къмъ химията се отнася толкова разнообразното готварско искусство, т. е. хигиената. Хигиената показва прѣдпазливитѣ срѣдства и пособия противъ отровата на храната. Отъ химията зависи прѣчистванieto на къщитѣ. Младата жена, която пзважа дамгата (пятно) отъ своя си кашмиреки шалъ, сѣщо тѣй се занимава съ химия. Отричате ли ви необходимостта отъ изучаванieto на този прѣдмѣтъ?

(Слѣдва).

Биография

на Г-жа de Sévigné.

Г-жа de Rabutin Chantal, маркиза де Севинье, родила се въ замка de Bourdilly, въ Бургундия, прѣзъ 1627 год. и умрѣла въ Парижъ въ 1696 год. Мъжътъ ъ се убилъ въ дуелъ, когато тя едва била на двадесетъ и петъ годишна възраст. (Тя бѣ се оженила прѣди 16 год. възраст.)

Г-жа де Севинье се посветила тогава изцѣло въ

въспитанието на дѣцата си. Дѣщерѣ ъ особенно била за неж прѣдмѣтъ на извъредна обичъ и нѣжностъ; тя била страстѣта на Г-жа де Севинье прѣзъ цѣлия ъ животъ. Г-ца де Севинье се омъжила за г. de Grignan, когото била принудена да придружи въ провинция; тогава се потопила кореспонденцията на майката. Тѣзи раздѣла била за нѣкъ тѣжъкъ ударъ и мислѣла, че тя се приближавала до любезната си отсѣтствующа всеки пътъ, колчемъ ъ пишела. Туй впечатление, което тутакси сподѣля и читателѣтъ, била главната причина, за дѣто тая частъ отъ кореспонденцията ъ получила такъва прочутость. Употрѣбляванѣй въ тая кореспонденция свободенъ и фамилиаренъ стилъ позволявалъ да се изказватъ чувствата съ много по-голяма искренность, отколкото би го направили нѣкакви си искусствени фразѣ.

Г-жа де-Севинье не му смѣтала много, когато трѣбвало да се поведе отъ сърдцето си; тя не можела, освѣнъ да си бжде такъва. Така тя пишела това, което мисли и както го мисли. По нѣкой пътъ една приятна небрѣжностъ, присѣдинена къмъ голямо разнообразие на стила, искарева отъ нѣкоя просга мисль едно образцово разсѣждение.

Хубостѣта на г. де-Севинье привлѣкла около неж мнозина любители; по тѣ, надарена съ единъ постояненъ и откровенъ характеръ, показвала въ сѣщо врѣме възвишенностьта на духа си, та сполучила да ги направи на искрени и прѣдани приятели.

Въпрѣки въроломството на братовчедѣ си Bussy Rabutin, добродѣтеля ъ останѣла непоколебима и всички ъ почитали и уважавали. Фуке, тогавашний финансовъ директоръ, билъ единъ отъ важнитѣ кандидати; той мислѣлъ, че богатството му ще прѣлѣсти г-жа де-Севинье, но претѣнциитѣ му бидожд отхвърлени. Тогавѣ горѣрѣченний Bussy притектѣлъ му се на помощъ и се потрудилъ да направи, щото тя да го залюби, но не сполучилъ. Г-жа де-Севинье подиръ нѣколко години опростила на всички.

Когато Фуке билъ приведенъ прѣдъ правосѣднето, г-жа де-Севинье много се трогнѣла. Тогавѣ се появила кореспонденцията ъ съ г. de Pomponne. Тия писма съставляватъ сѣщпоцѣненъ исторически документъ.

Колкото се касае за стила, той винаги си е сѣщний; тѣжъкъ, веселъ, деликатенъ, проникателенъ; духътъ се смѣсва въ вѣрни и прави разсѣждения, съ дѣятелно, плодотворно и отъ една чудесна живость въображение. При туй тия писма доказватъ още и голяма чувствителность на сърдцето у авторката.

Г-жа де-Севинье била причислена къмъ кокеткитѣ (précieuses); но Молиеръ различавалъ кокеткитѣ отъ смѣшнитѣ кокетки (précieuses ridicules), които чрѣзъ своето притворство се удостоили съ туй прѣименуване. Освѣнъ туй истѣнченостьта ъ въ езика сѣ ъ накарали да внесе въ езика извѣстно число думи, които и сѣ останѣли въ употребленіе; и въ това именно се намира добрата му страна.

В. М.

Книги и списания,

Получени въ Дирекцията ни.

„Християнскій Свѣтъ“, мѣсечно религиозно иллюстрирано списание, год. IV. брой 1. Руссе, 1895 год.

„Ветеринарна Сбирка“, мѣсечно списание по ветеринарната медицина и скотовъдство; год. III, брой XI. София, 1894 г.

„Искра“, всѣкимѣсечно научно-литературно и обществено списание; год. V, II, книжка 8-а; Шуменъ, 1894 г.

„Юридически Прѣгледъ“ изляза подъ редакцията на Ст. С. Бобчевъ, год. III, кн. I. Пловдивъ, 1894 год.

„Звѣздѣца“, мѣсечно иллюстрирано списание за дѣца; год. IV, кн. I, София, 1895 г.

„Вздръжателъ“, мѣсечно списание на българския въздръжателенъ съюзъ. Г. I, бр. I, София, 1895 г.

„Юридическо Списание“, издаватели: Г. Згуревъ, А. Каблешковъ и Д-ръ М. Ст. Шишмановъ, год. VI, кн. IX, X и XI. София, 1894.

Почивка, мѣсеченъ литературенъ сборникъ, кн. XI и XII. София, 1894.

„Славяни Гори“, мѣсечно списание за народни умотворения, наука и обществени знания; год. I, кн. VII. Пловдивъ 1894.

„Българска Сбирка“, списание за книжнина и обществени знания; изляза подъ редакцията на С. С. Бобчевъ. год. II, кн. I, Пловдивъ, 1895.

Медицина, мѣсечно научно медицинско списание, год. I, кн. V, Ловечъ, 1895.

„Изборъ“, иллюстрирано списание за ученици и ученички, год. III. Декемврий 1894. Руссе.

„Трогирски войвода“, трагедия въ 5 дѣйствиа отъ Д. Аверкиевъ; прѣводъ отъ З. А. III. Вратца, 1894 год. Цѣна 1 л.

При прѣвеждане на каквато и да е книга най-главното нѣщо е изборътъ на книгата, които се прѣвежда, а послѣ добрий и гладкий езикъ на прѣвода. Въ горнята книга ний намираме и едното и другото, и като се земе прѣдъ видъ, колко оскудни сж въ нашата литература книги отъ тоя видъ, ний най-горещо прѣпорѣчваме на нашитѣ читатели и читателки да се снабдятъ съ тая книга, която и не струва много.

Корреспонденция.

Хр. Мазневъ, Е. Димова, Кюстендилъ; А. Бабумова, Радомиръ; М. Тричковъ Трънъ; А. Ковачева и В. Удренова, Тетевенъ; К. Хр. Николаевъ Саломовъ; Пор. Дюлгеровъ, Бургасъ; В. Г. Филипова, Кюстендилъ; Ив. Алексовъ, Габрово; Свѣщенникъ Козма, Прилѣвъ; получихме стойността на едногодишното течение на списанието за 91 год. благодаримъ. А. Петрова, Горня-Орховица; съ писмо отъ 2-й Декемврий 1894 год. сте ни испратили 4 л. Списанието ни заедно съ притурката му, които получавате, струватъ 7 лева; молимъ за останалитѣ 3 лева М. Гр. Хаджилавайтова, Руссе; М. Янакевъ, Каварна; Получихме стойността на списанието за 1895 год., благодаримъ.

Изѣстие.

1. Първий брой на списанието „Ж. Свѣтъ“, както и на притурката „Домакия“, испраща се до всички—абонати и неабонати — даромъ; а вторий имъ брой ще се испрати до ония само отъ неабонатитѣ, които за явятъ, че желаятъ да се запишатъ.

Отговорница: Т. Г. Новаа.

2. Умоляватъ се абонатитѣ и абонаткитѣ ни, щото при промѣняването адреситѣ си, да съобщятъ това веднага както на Т. П. станция, така и на дирекцията ни, за да се поправятъ адреситѣ имъ, та да не се връщатъ броеветѣ обратно; въ противинъ случай дирекцията нѣма да зема прѣдъ видъ никакви оплаквания за нередовно получаване на нѣкои броеве.

3. Умоляватъ се г. г. абонати и абонатки да внесатъ по възможность по-скоро абонамента си, тъй като общанитѣ премии въ 4-та страница на списанието ни, ще се даватъ само на ония отъ абонатитѣ ни, които ще заплатятъ абонамента си въ първото полугодие.

ОТВАРЯ СЕ ПОДПИСКА

за втората годишнина, начиная отъ 1-й Февруарий 1895 год., на

„ПРАКТИЧЕСКО ПТИЦЕВЪДСТВО“.

Мѣсечно иллюстрирано списание за стопанство, поминъкъ и наука, издаваемо въ София.

Прѣпорѣчано отъ Министерството на Земледѣлието и Търговията на Окръжнитѣ Постоянни Комиссии и Селскитѣ Общини и отъ Министерството на Народното Просвѣщение — на г. г. Училищнитѣ Инспектори за набавяние селско-общинскитѣ и училищнитѣ библиотеки.

Программа: подобрене на третѣхъ най-занемарени, а при това най-доходни клонове отъ народното ни стопанство

ПТИЦЕВЪДСТВОТО, ПЧЕЛАРСТВОТО И КОРИНАРСТВОТО.

Форматътъ ще е същи, обемътъ увеличенъ съ половинъ печатна кола на мѣсець, а цѣната пакъ същата

→ 4 лева въ прѣдплата ←

за година. Освѣнъ това, като подаръкъ за абонатитѣ, Редакцията е порѣчала два инкубатора (машини за искусствено мжтене и отгледване на пилета); едний мжти 60 яйца, заедно съ машина за отгледване, за 50 лева, другий — 30 яйца—за 80 лева.

За тѣзи машини прѣвъ Февруария ще се тегли жрѣ е между всѣхъ прѣдплативши до края на Януария абонати, въ присѣствие на желающитѣ абонати, и комуто се падне, ще получи машината заедно съ надлежнитѣ наставления.

Развъжданieto на всѣкакъвъ видъ домашни птици съ инкубатори става много лесно и е много по-сигурно, отколкото развъжданieto по естественъ начинъ, особено както се практикува у насъ.

Непрѣдплатившитѣ абонати до означения срокъ, нѣма да зематъ участие въ теглене на жрѣбието.

Редакцията е съгласна, ако нѣкой отъ горнитѣ машини се падне на земедѣлецъ, да ѝ замѣни, съ нѣкоя употребяема у насъ земедѣлческа машина на същата стойность.

Отъ Редакцията.

Печатница на Хр. Н. Войниковъ.